19 Jaar No. 85. — 'S HERTOGENBOSCH, Donderdag 22 Julij 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTSPRIJS: *f 3 voor de Stad. — f 4 franco per post.* (Verschijnt *drie malen* in de week; Dinsdag, Donderdag en Zaturdag.) ADVERTENTIEN: *10 cents de regel, behalve 5 cents zegel.*

DIGERE VERUM QUID VETAT? HORATIUS.

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 17 julij heeft een merkwaardig incident opgeleverd. Daarin is toch uitgebragt over een verzoekschrift van den heer C. A. Thieme, boekhandelaar te Arnhem en onderscheidene andere boekhandelaren, tegen de vrijheidmoordende bepalingen van den Vden en XVIIden titel van het tweede boek van het wetboek van strafregt, welke bepalingen tot niets anders kunnen strekken, dan om eene der dierbaarste onzer vrijheden namelijk de vrijheid van drukpers aan banden te leggen. De commissie tot de verzoekschriften concludeerde tot de nederlegging van het verzoekschrift ter griffie. Doch dit was niet genoeg. De heer Schooneveld vatte dadelijk het woord en bragt het voorstel uit, om dit verzoekschrift levens aan den minister van justitie te verzenden, opdat deze, door die verzending reeds voorshands van den geest der Kamer ingelicht, bij tijds in die titels veranderingen zou kunnen brengen; de heer Schooneveld beschouwde deze titels als een *attentat op de drukpersvrijheid*.

Dit voorstel vond algemeenen bijval en werd door vele leden ondersteund, onder anderen door de heeren VAN DAM, VAN ISSELT, STORM, VAN HEEMSTRA, DE KEMPENAER enz. Een enkele slechts had den moed hetzelve te bestrijden, namelijk de heer TELTING uit Friesland.

Toen over dit voorstel gestemd moest worden, werd het door 40 stemmen goedgekeurd, 8 stemden er tegen. Elf waren er die zich bereid toonden aan den moord der drukpersvrijheid mede te wenken; elf waren er die zich medeplichtigen opdeden aan het door den heer SCHOONEVELD geschandvlekte *attentat op de drukpersvrijheid* en die elf waren de heeren:

BORSKI, HIDDEMA JONGSMA, VAN NAAMEN, HOOFT, TELTING, LYCKLAMA, MENSO, FABER VAN RIEMSDIJK, ENSCHEDE, NEDERBURG en KIEN.

Twee uit Zuid-Holland; *vier* uit Noord-Holland; *twee* uit Utrecht; *drie* uit Friesland (!) *Twee* die dit jaar nog herkozen zijn: de Staten van Noord-Holland en van Utrecht mogen wij geluk wenschen, het mandaat van de heeren VAN NAAMEN en KIEN vernieuwd te hebben. Wij gelooven echter niet, dat zij daartoe den moed zouden gevoeld hebben, indien deze stemming op die wijze voor de verkiezingen hadde plaats gehad.

Wij hebben tot deze verrigting van zijn ontvangen te hebben tot verslag uitgebragt over het verzoekschrift van eenige Noord-Brabandsche Vertegenwoordigers zich onder dat moedlottig eltal bevindt, maar alle zeven zich voor het voorstel van den heer Schooneveld verklaard hebben.

De minister van justitie kan tusschen reeds uit die voorloopige stemming zien, welk lot de maatregelen, welke hij op eene zoo geniepte wijze in het strafwetboek heeft willen binnensmokkelen, tot knuking der vrijheid van drukpers, te wachten staat. Zal hij het niettemin wagen dezelve te behouden en die titels onverandert aan de beraadslagingen der Kamer te onderwerpen? zal hij den moed hebben, zijnen mond te openen om dezelve te verdedigen? een treurige moed voorwaar!? Wij zullen zien. Intusschen durven wij hem nu reeds de nederlaag voorspellen. Hij moge een eltal satellieten vinden, die hem zullen zoeken te believen, maar de overgroote meerderheid zal die verfoeijelijke titels met de verdiende verontwaardiging bestrijden en afstemmen. Wij durven dit reeds nu met blijdschap voorspellen.

Intusschen zal de proef herhaald worden, want in dezelfde zitting, waarin het adres der heeren Thieme c. s. behandeld is, kwam een ander adres van de heeren van Weelden c. s. met dezelfde strekking in, daarover zal weder gerapporteerd moeten worden, mogt de commissie dan weder tot de eenvoudige nederlegging ter griffie concludeeren, hopen wij dat zich nogmaals eene vrijheidlievende stem verheffen zal, om de verzending aan den minister voor te stellen, dat de Kamer ten tweedenmale den minister een duidelijk bewijs harer denkwijze over zijne vrijheiddoodende ontwerpen zal doen geworden, en hij daaruit zal moeten leeren dat dezelve nooit met de toestemming der Kamer het Nederlandsch Strafwetboek zullen ontsieren.

KERKELIJKE STAAT.

ROME. Zoo als wij gezegd hebben heeft het dekreet betrekkelijk de vestiging eener burgerwacht een algemeen enthousiasmus verwekt. Een middagmaal van drieduizend personen werd daags na de uitvaardiging van het dekreet op zijnen afstands van de stad gehouden. Daar werden de gevoelens van verbroedering, eendragt en vertrouwen in Pius IX zoo in proza als in dichtmaat uitgeboezemd. Men heeft zich niet in massa naar het Quirinaal durven begeven, om niet in strijd te handelen met het uitgedrukte verlangen van den H. Vader in de bekendmaking van 22 junij, waarbij de volksvertooningen verboden worden.

Men spreekt nog steeds van het ontslag van den Kardinaal Gizzi. De Gazzetta di Turin beweert dat dit ontslag door den H. Vader aangenomen is. Dit dagblad meldt tevens dat de kardinaal Ferretti, bloedverwant van Z. H. genoegen tot de bediening van secretaris der Staat zou hebben, echter nog nadere bevestiging.

ZWITSERLAND.

LAUSANNE, 14 julij. Onze staatsraad heeft den 12 en 13 dezer maand een aantal depeches uit Bern ontvangen, omtrent welker inhoud nog niets bij het publiek bekend is, dan weet slechts dat ten gevolge van derzelver ontvangst het militair beheer eene buitengewone drukte aan den dag gelegd heeft. Er worden geene paspoorten meer afgegeven aan de manschappen, die tot het federaal contingent behooren en aan hen, die de naburige kantons bewonen, is bevel gezonden zich tot de eerste oproeping gereed te houden.

De openingsrede, van den voorzitter van den Landdag, heeft alhier de maanen van elke party evenzeer mishaagd. Onze radikalen, wien reeds een kruistogt tegen den *sonderbund* en de jesuiten te gemoet ging, zijn begonnen de zaken onder een ander oogpunt te beschouwen, van dat waaronder het tijdstip, waarop de partijhoofden, het masker afwerpende openlijk door den mond van den voormaligen aanvoerder der vijkspreo's hun plan hebben opengelegd om de confederatie van twee en twintig kantons te herscheppen in eene enkele republiek. Evenmin als die van Neuburg, Freiburg, Geneve en de andere bewoners van het fransch Zwitserland, zullen die van Waadt, welke ook hunne opinie zij, en in toestemming het offerde brengen hunner nationaliteit, instellingen, plaatselijke belangen en taal, om zich te laten smelten in eene duitsche republiek en waarschijnlijk vassalen van Bern te worden.

Men is niet zonder ongerustheid van de demonstratien welke zullen te gemoet plaats hebben bij de oefeningen, welke welke den 13 dezer te Glaris hebben moeten plaats vinden. Alle radikale genootschappen van Zwitserland zullen bij dit feest onder den blooten hemel vertegenwoordigd worden en het jonge Zwitserland stelt er zich veel van voor. Er is een afzonderlijk dagblad opgerigt om de bij die gelegenheid gehoudene redevoeringen en genomene besluiten mededeelen.

Blijkens de laatste brieven uit Bern zou de voorzitter van het directorie van onderscheidene zijden een aantal zeer belangrijke diplomatieke mededeelingen ontvangen hebben; hij heeft echter niet goedgevonden, dezelve aan den landdag kenbaar te maken, omdat zij geen bepaald officieel karakter hebben.

Onder de catholijken van het berusch Jura, hetwelk in 1814 van het departement du Haut-Rhin afgescheiden werd, heerscht veel gisting. De bewoners dier gouwen verklaren openlijk dat indien de Landdag eene militaire expeditie tegen hunne geloofsgenooten in Zwitserland beveelt, zij weigeren zullen op te trekken.

RUSLAND.

De keizer van Rusland heeft aan den patriarch van Konstantinopel rijke versierselen gezonden bestaande in eenen kelk en een evangelieboek met edele gesteenten afgezet, ter waarde van een millioen turksche piasters. Reeds vroeger had de keizerlijke patriarch van Rusland, zijnen ambtsgenoot van Stamboul met een kruis en herderlijke staf van dezelfde waarde begiftigd. Het schijnt dat de zich opvolgende milddadigheid het karakter zal aannemen van eene godsdienstige schatting, welke het arme opperhoofd der orthodoxe schuring zeer goed te stade zal komen. Maar met welken prijs zullen zij betaald worden? Trouwens niemand zal gelooven dat er geene bijbedoeling achter die keizerlijke milddadigheid schuilt.

DUITSCHLAND.

BEIJEREN. De universiteit van München telt tegenwoordig 1500 studenten en 76 professoren, waarvan 6 voor de godgeleerdheid, 11 voor de regten, 8 voor het landbouwkundig onderwijs, 22 voor de geneeskunde, 30 voor de wijsbegeerte en letteren. De universiteiten van Weenen, Praag en Berlijn zijn de eenige in Duitschland, welke meer studenten dan die van München tellen.

ENGELAND.

LONDEN 17 julij. De *Standard* meldt dat de heer Charles Villiers, een der leden van het Lagerhuis, die het meest tot de afschaffing der graanwetten bijgedragen heeft, benoemd is tot eersten commissaris der armenwet, een post welke bijna met een ministerieel departement gelijk staat.

Het engelsch gouvernement heeft zijne volkomene goedkeuring gehecht aan de gedragslijn door sir John Davis gevolgd bij de gewigtige gebeurtenissen, waarvan China onlangs het tooneel was. Lord Palmerston drukt echter in de depêche, welk hij aan sir Davis gezonden heeft, de hoop uit, dat het gebeurde geene aanmoediging voor ligtzinnige of kwaadwillige engelschen zijn zal, om vrijwillig tot botsing met de Chinezen aanleiding te geven.

— Het stoffelijk overschot van Daniel O'Connell zal weldra in Engeland aankomen. Eene paketboot van de Oost-Indische compagnie heeft dat dierbaar overblijfsel te Genua in de eerstaldaan van mei moeten innemen. Van het ontwerp om de doodkist naar Ierland te voeren, langs denzelfden weg, welken de bevrijder gevolg had om zich naar Italie te begeven, is afgezien. De maatschappij der lijkplegtigheden te Dublin heeft aangeboden op hare kosten het stoffelijk overschot van den grooten burger naar Ierland over te brengen. De Oost-Indische compagnie der engelsche paketbooten heeft edelmoedig aangeboden het vervoer van Genua naar Southampton te bewerkstelligen. Eene opzettelijk aangelegde paketboot zal de kist van Southampton naar Dublin voeren. De lijkplegtigheden, waarvoor men reeds toebereidselen maakt, zullen in alles dengene, wiens nagedachtenis zij moeten vereeren, waardig zijn, dat is te zeggen dat zij in pracht alles zullen overtreffen, wat een vorst van de liefde van een volk, tot welks geluk hij zijn gansche leven besteed heeft, zou kunnen verwachten.

IERLAND.

Het adres der stedelijke corporatie van Dublin aan den onderkoning van Ierland behelst de volgende klachten: „Zonder de herroeping der Unie kunnen dit land nimmer bloeijen.” Dit is voor het eerst dat in een adres aan den onderkoning op de herroeping gezinspeeld wordt.

SPANJE.

De nadering der verkiezingen brengt Spanje weder in eene staatkundige beweging. De partijen bereiden zich tot den strijd voor, en deze schijnt zeer vinnig te zullen zijn. De centrale commissie der gematigde partij heeft de kiezers dier partij reeds tot vele bijeenkomsten opgeroepen, waarin de tegenwoordige toestand in een, aan het tegenwoordig ministerie zeer vijandelijken zin is blootgelegd. De progressisten zijn ook druk aan het werk. Het zonderlingste bij dat alles is, dat het ministerie, hiertoe nog toe, die toevereidselen met de grootste onverschilligheid schijnt aan te zien en nog geenen officiëlen kandidaat heeft aangewezen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 julij. Het hof der Pairs heeft eindelijk gisteren het definitief arrest in de zaak Teste, Cubières en Parmentier uitgesproken. De heer Teste is daarbij schuldig verklaard, wegens 1842 en 1843, terwijl hij minister der openbare werken was, aanbiedingen, gaven en geschenken ontvangen te hebben tot eene verrigting van zijn ambt, aan welke geene betaling verknocht is, en veroordeeld tot de uitzetting der burgerschapsregten, 10,000 francs boete en drie jaren gevangenis-straf, daarenboven tot de 50,000 fr. welke de som zijner omkooping uitgemaakt hebben, terug te geven ten voordeele der godshuizen van de stad Parijs. De heeren Cubières en Parmentier zijn schuldig verklaard aan de bovengenoemde omkooping, tot verkrijging der concessie der zoutmijn van Gouhenans en veroordeeld tot de uitzetting der burgerschapsregten en eene boete van 10,000 francs, de drie schuldigverklaarden zijn daarenboven solidair veroordeeld in de kosten van het proces. Daar de heeren Cubières en Parmentier niet tot gevangenisstraf veroordeeld zijn, heeft men hen dadelijk in vrijheid moeten stellen.

De avonde, onmiddelijk na den afloop der audiencie, is het arrest, naar den gewonen regel, aan de drie beschuldigden in de gevangenis van het Luxemburg, bekend.

De dagbladen beoordeelen het arrest van het hof van Peirs op verschillende wijze. De *Constitutionnel* ofschoon de geoordeelde zaak eerbiedigende, betreurt het dat de generaal Cubières met Parmentier gelijk is gesteld, wijl voor genen, pair van Frankrijk, generaal, overblijfsel van Waterloo, de uitzetting der burgerschapsregten veel zwaardere straf is dan voor dezen, die slechts waarnemer van zaken, en God weet van welke zaken is.

De *National* laakt het hof omdat het de voorschriften der wet niet stipt op de beschuldigden heeft toegepast. De wet zegt duidelijk dat de boete bedrijvelijk bedragen der som, welke tot omkooping ontvangen.

L'Univers vreest dat het arrest op het min verlichte volk, hetwelk geen regt beseft heeft van de ontzetting der burgerschapsregten eenen verkeerden indruk zal maken en dat hetzelve tot de gedachte zal kunnen komen, dat misdadigers uit den hoogeren stand gespaard worden.

De feestdag van den H. Henricus is den 15 deze de koninggezinden der hofstad met feestmalen en bijeenkomsten gevierd.

— Het *Journal des Débats* zegt dat het zeker is dat de heer Pellapra zich te Parijs bevindt en zich binnen twee à drie dagen gevangen zal stellen.

Een ander dagblad beweert dat hem een vrijgeleide naar Havre toegezonden is.

— De commissie der kamer van Gedeputeerden heeft haar rapport uitgebragt over de voorgestelde leening van 350 millioen. Zij acht die leening onvermijdelijk, doch onthoudt zich van alle aanwijzing omtrent het tijdstip en de voorwaarde derzelve.

— De jury heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak tegen de communisten. Zij heeft al de aangeklaagden schuldig verklaard aan deelneming in eene zamenzwering tegen het gouvernement, zaamzwering welke niet tot uitvoering is overgegaan. De tien beschuldigden zijn door het hof van assisen van zeven tot twee jaren gevangenis veroordeeld.

BELGIE.

LUIK 17 julij. Gisteren te 9 uuren des avonds een verschrikkelijke braad uitgebarsten in de gebouwen van de kolenmijn van Marihaye, bij Seraing, toen 156 werklieden er in aan het werk waren. Men schat het getal der omgekomenen op 49, doch blijkens nader onderzoek kan men hun getal op *vijftig* brengen, waaronder twaalf mannen, die weduwen en kinderen nalaten; de overigen zijn ongehuwden en kinderen, waaronder twee zusters en haar broeder en vier vrouwen; 17 paarden zijn insgelijks daarbij omgekomen.

Deze kolenmijn behoort aan de heeren Neuville en Comp. te Verviers. De gebouwen waren verzekerd; de schade wordt op 100,000 fr. gerekend behalve die, door het staken der werkzaamheden veroorzaakt.

Terzelfder tijd had eene ontploffing plaats in de kolenmijn van Agrappe en Grisoeul, te Frameries. Ook daar zijn zeven dooden te betreuren.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 21 julij.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 19 July.

In de zitting van heden is ingekomen een adres van de kamer van koophandel en fabrieken te Groningen, bezwaren in het midden brengende tegen de voorgedragene verhooging van accijnsen op den wijn en het gedistilleerd.

Aan de orde van den dag is de uitgestelde stemming nopens titel V.

Er zijn evenwel nopens de artikelen, handelende over de toerekenbaarheid van misdrijf en overtreding door minderjarigen (vroeger 16 en 10 jaren vastgesteld), wijzigingen ingekomen, waarbij de regering tot het bestaande stelsel van het fransche wetboek is teruggekomen.

Over die wijziging ontstaat eene discussie, bepaaldelijk over het verschil tusschen vrijspraak en ontslag van regtsvervolging. De heeren van Dam en Luijac doen opmerken, dat hoe dankbaar zij der regering zijn voor de verandering, zij tegen dezen titel zullen moeten stemmen, omdat de regering er niet is toe kunnen komen om artikel 14 te veranderen. Het werd toch in de vorige zitting welsprekend betoogd, hoe billijk en noodzakelijk het was om ook de vervanging van de doodstraf in de wet op te nemen, in het belang van schuldigverklaarden, die bij het plegen der daad in het geval van dwang, bevel, billijke vrees, verleiding of bekrompenheid van verstand verkeerden.

Z. Exc. de minister dicht de nog gemaakte bedenkingen op de gewijzigde artikelen toe, en zegt, dat de regering de noodzakelijkheid niet heeft ingezien om art. 14 te wijzigen.

Bij stemming is titel V *aangenomen* met 34 tegen 18 stemmen.

Daarna worden de discussien geopend over de algemene beschouwingen nopens het tweede boek titel I, welke den volgenden dag zouden worden voortgezet.

Zitting van den 20 July.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over den 1sten titel van het 1ste boek van het voorgedragen Wetboek van Strafregt voortgezet, zij zullen morgen ten 10 ure vervolgd worden.

Mengelwerk.

Het bisdom van Rottenburg.

Meer dan eens hebben wij de aandacht onzer lezers gevestigd op de ingewikkelde zaak van het bisdom van Rottenburg, welks bisschop niet behoorlijk benoemd is kunnen worden dan na onderhandelingen, welke bijna drie jaren geduurd hebben. Dit kwam omdat het er niet alleen op aankwam, aan het koningrijk Wurtemberg eenen persoon tot bisschop te geven, maar om den toestand der katholijke Kerk aldaar gunstig te verbeteren door van dien zetel eenen persoon te verwijderen, die, ofschoon regelmatig gekozen, niet geheel waardig was denzelven te bekleeden. Onder dit oogpunt is de merkwaardige, en de verschillende gedaanten, welke zij ondergaan heeft, een der belangrijkste hoofdstukken der hedendaagsche geschiedenis der katholijke Kerk in Duitschland.

De overleden koning van Wurtemberg, zich ongetwijfeld herinnerende dat zijn vader catholijk was geweest (1), legde niet den minsten afkeer aan den dag tegen eenigerlei kunst, welke door den hoogen adel zijner onderdanen beleden wordt en de catholijke Kerk genoot in zijne nieuwe staten, zoo niet eene volkomene onafhankelijkheid, althans eenen meer dragelijken toestand. Anders was het met zijnen opvolger, den thans regerenden Koning gelegen. Door het hof van Rusland, waarmede dat van Wurtemberg zoo naauw verwant is, onderwezen, wilde hij in zijn land dezelfde normen van beheer aannemen, welke keizer Alexander toen reeds en Nicolaas later omhelsd hadden om zich van de catholijke geestelijkheid van Rusland en Polen meester te maken en om hunne geestelijke suprematie aan al hunne roomsche onderdanen op te dringen. De koning van Wurtemberg begon dus aan den bisschop van Rottenburg den naam van *Landsbisschop* te geven en plaatste hem onder het beheer van den minister van binnenlandsche zaken, doch over hem zonder kerkelijken raad te stellen, welke geheel van dat ministerie afhing. De overleden bisschop Keller, die zwak van karakter was, stelde

(1) De laatste hertog Karel, vader van den eersten koning van Wurtemburg, eene pruisische prinses ten huwelijk genomen hebbende, maakte de Staten veel het hertogdom gebruik van zijn voordeelige gebeurtenis voor de Kerk van den Staat en buiten dien. Deze verbeterde 140,000 gl. (waarop zij aanspraak komen aan, indien hij zijne kinderen in de protestantsche godsdienst wilde doen opbrengen en de zwakke vorst had het ongeluk, dit voorstel aan te nemen.

vreesde tot noodlottige uitersten te zullen moeten komen, bukte langzamerhand het hoofd onder deze dwingeland, welke zijne bisschoppelijke bediening hem tot de enige taak om de handen op te leggen benenkte. De raad, geheel zamengesteld uit geestelijken, die meer over de gunst van het gouvernement dan over de wetten en belangen der Kerk bezorgd waren, beschikte willekeurig over alle beneficien, benoemde de pastoors, verplaatste de getrouwe pastoors, om hen naar arme en afgelegene gemeenten te verwijderen, wanneer zij bijvoorbeeld weigerden, gemengde huwelijken, tegen de wetten der Kerk aangegaan, in te zegenen en mengde zich eindelijk het beheer over de seminarien en over de theologische faculteit van Tubingen aan, alzoude het opperst bestuur over alle kerkelijke fundatien. De overleden bisschop had zich langen tijd te vreden gesteld met daarover klagten en uitdrukkingen van smart aan het gouvernement des konings te doen toekomen; eerst in het voorlaatste jaar zijns levens had hij zijne klagten in de Tweede Kamer, waarvan hij lid was, hooren, doch zonder iets anders te kunnen verkrijgen, dan eene uitnodiging, aan het ministerie, de klagten der catholijken in overweging te nemen. Kort daarna verliet de prelaat, onder ouderdom gebukt en het gezigt verloren hebbende, zijne residentie en ging zijne dagen in een ander gedeelte van het rijk eindigen. Het kapittel van Rottenburg, geheel aan het gouvernement verslaafd, had tot beheerder van het kapittel benoemd de heer von Vicari, eerste lid van den kerkelijken Raad en huigzaam werktuig van al de overweldigende aanmatigingen van het gezag. Op deze reeds zoo noodlottige benoeming volgde de keuze van den heer v. Stroebele, kanunnik van Rottenburg, om den bisschoppelijken zetel te beklimmen. Doch de angstkreten der Wurtembergsche catholijken troffen het oor van den algemeenen Vader der geloovigen. Z. H. Paus Gregorius XVI, gaf aan het gouvernement en aan het kapittel zijne afkeuring van die keuze te kennen en het gouvernement, verbaasd over deze daad van vastberadenheid, zag zich verpligt in onderhandeling te treden met den H. Stoel. In dien toestand van zaken toonde God den grooten Opperherder aan de Kerk gaf, die haar thans bestuurt.

Door de uitterroepelijke weigering, welke hij deed, om de eerste keus van het kapittel te erkennen, dwong hij het gouvernement om den weg der billijke en redelijke concessien, welke hij van hetzelve vorderde, in te slaan. Het koninklijk gouvernement, steunende op eene zinsnede der stichtings-bulle van het bisdom Rottenburg, drong er op aan dat het kapittel gemagtigd zou worden tot eene tweede verkiezing over te gaan en de Paus vroeglde, met aan die vordering toe te geven, onder voorwaarde nogtans dat het kapittel zijn regt tot verkiezing zou beperken tot drie kandidaten, door den H. Stoel bij namen aangegeven. Twee dier kandidaten waren weldra bekend, maar de naam van den derden bleef lang een geheim voor het publiek; het was die van den heer Lipp, lid van den kerkelijken raad en deken van Ehingen, aan wien het gouvernement zich echter wel gedwongen zag vertrouwelijk bekend te maken met de plaats welke hij op de lijst, door den H. Stoel benoemde kandidaten bekleedde. De eerbiedwaardige deken haastte zich aan het gouvernement de reeks der talrijke en ligte voorwaarden mede te deelen, zonder welke hij vast besloten had nimmer zijne toestemming te geven tot de keuze van het Kapittel, indien zij op zijnen persoon viel. Men weet nog niet, waaraan de afgeheele verwijdering van de gevorderde, welke het kapittel in deze tweede keus leiden moest, toe te schrijven is. Men weet slechts dat de H. Vader de voorzorg heeft genomen, nu eenen bepaalden termijn voor deze verkiezing vast te stellen, na verloop van welken indien de keuze niet voltooid was of indien zij gevielde buiten de kandidaten, welke bij voorgesteld had, de H. Vader zelf tot de keuze van eenen bischop zou overgaan. Het was buiten twijfel die krachtige verklaring, welke zoo wel het gouvernement als het kapittel schrik aanjoeg, zoodanig dat gene met eenparige stemmen den deken Lipp benoemde en het ministerie zich haastte, de koninklijke goedkeuring aan deze keuze te doen geven.

Twee leden van het kapittel werden onmiddellijk naar den pastoor van Ehingen afgevaardigd, om hem van zijne verkiezing kennis te geven en hem de eerste huldeblijken zijner kiezers aan te bieden; doch de heer Lipp toonde zich wel dadelijk aan de uitnoodiging om het kapittel toe te treden, en welk moest de stelligste bewoordingen, dat hij zijne verkiezing niet wilde aannemen, indien het gouvernement niet eerstdaags voorwaarden, welke hij aan hetzelve medegedeeld had, aangenomen had. *Indien ik*, zoo sprak hij aan de afgevaardigden van het kapittel, *de bisschoppelijke waardigheid moet aanvaarden, zal dat alleen zijn onder voorwaarde, dat ik zal kunnen zijn en blijven een catholijk bisschop, nauw aan den apostolischen Stoel verbonden; want het is onmogelijk, dat mijne gedachten en dat mijner toekomstige schapen gerust kunnen gesteld worden voor het einde der geschillen, welke tusschen het gouvernement en den H. Stoel gerezen zijn. Zonder eene onafhankelijke stelling van den bisschop in geestelijke zaken, is het hem onmogelijk met vrucht zijne heilige bediening uit te oefenen.*

Het wurtembergsch gouvernement heeft, wel is waar, niet kathegorisch geantwoord op deze edele woorden van den heer Lipp, doch heeft ze ook niet afgewezen, en dit alleen bewijst, dat het voortaan den strijd tegen de wurtembergsche geestelijkheid, door den H. Stoel gerugsteund, niet zal durven wagen. Al de catholijken van het Koningrijk geven eenparig hunne goedkeuring aan de keuze van den nieuwen bisschop, en hebben het vertrouwen, dat zijne bisschoppelijke bediening als een nieuw tijdstip zal wezen van den terugkeer des gouvernements tot meer gezonde denkbeelden over de vrijheid, welke de catholijke Kerk genieten moet, daar vooral, waar, als in Wurtemberg, hare onafhankelijkheid op overeenkomsten steunt. Alle harten zijn vol van de zoetste hoop, en danken God en den H. Stoel voor den nieuwen toestand waarin hunne Kerk geplaatst is. Inderdaad, al de vastberadenheid van Pius IX is noodig geweest, om aan die, zoo lang stelselmatig onderdrukte Kerk eene hellige onafhankelijkheid terug te geven.

Moge het voorbeeld, bij deze gelegenheid door de Kerk van Wurtemberg gegeven, niet onvruchtbaar zijn voor de catholijken der andere duitsche protestantsche Staten, die nog onder dezelfde onderdrukking gebukt gaan.

LATERE BERIGTEN.

Bij Coblentz zijn den 16 julij 36 huizen en 20 schuren afgebrand, een aantal personen zijn gekwetst, doch niemand heeft daarbij het leven verloren.

Men spreekt van eene verandering van ministerie in Portugal.

De carlistische benden nemen meer en meer toe in Spaansche provincien vooral in Katalonie.

De twee plaatsen welke de heeren Teste en Cubières in de Kamer der Pairs bekleedden, zullen, volgens het bestaand gebruik, een jaar lang ledig staan.

De gezondheid der heeren Teste en Cubières heeft zeer veel geleden onder den slag, welke hen getroffen heeft. Laatstgenoemde heeft dadelijk zijne boete van 10,000 fr. en zijn aandeel in de kosten van het proces betaald en is daarop in vrijheid gesteld, men denkt dat hij zich naar San-Luis in Amerika begeven zal, alwaar zijn oom uitgestrekte grondeigendommen bezit.

Men sprak in de Kamer van een aantal koeriers, welke naar Frankrijk zijn afgezonden en van de in beslagneming van eenige dagbladen, als: de *National*, *Gazette de France*, *Journal des Débats*, *Courrier Français*, *Commerce* en *Temps*, enz.

Men sprak ook van geruchten van zamenzweringen te Algiers.

Erratum.

Onder het opmaken van onze Courant komt er is een geval te vallen, de uitslag der verkiezingen voor de Tweede Kamer.

achter: Mr. A. J. F. Ingen herkozen.

tegen Mr. A. Pahlen

Advertentien.

Voor Heeren Gepensioneerde Onder-Officieren biedt zich hier eene plaats in *Noord-Brabant* de gelegenheid aan; [illegible] **INSTRUCTIE** [illegible] **ONDERWIJZEN IN GEZEN**, [illegible] hen bestaan zuiver te verbeteren. Nadere inlichtingen worden gegeven onder Lett. H. ten Kantore dezer Courant, [illegible]

Uit de hand te koop

Een ZOUTPAN groot 92 vache ends groote SCHELKUIPEN met toebehoorende gereedschappen, alles zoo goed als nieuw. Te bevragen bij Lett. B bij den Uitgever dezes.

De Griffier VIEWEG, zal op Dingsdag den [illegible] 1847, des voormiddags ten [illegible] ure precies te beginnen en zoo moodig den volgenden dag, in het Huis in de Kerkstraat te Waalwijk, bewoond geweest door den WelEdelen Heer H. E. DE BERGH, in het openbaar **Verkoopen:**

Eenige wel geconserveerde moderne *MAHONIJ HOUTEN MEUBELEN*, bestaande in [illegible] RIJCE MAHOUTEN en CANAPÉ met 7 diverse STOELEN met Paarden haren Zitting, [illegible] TAFEL, BOEKENKASTEN en anderen, voorts SPIEGELS in Verguld en Blijst en PLATEN achter Glas, een fransje COMMODE KAGCHEL, GLASWERK, fijne PORCELEINEN waaronder een TAFELSERVIES, eerste kwaliteit, Fransch Porcelein en dito THEESERVIES, VLOERKLEEDEN, HANGKLEERKASTEN, KOPER, IJZERWERK en hetgeen verder zal worden aangebragt.

Alles daags te voren, des voormiddags van 10 tot 12 en des nademiddags van 2 tot 5 ure, voor een ieder te zien.

NB. Er wordt niets bijgebragt.

PUBLIEKE VERKOOPING

De Notaris J. H. SCHADD

gevestigd te *Waalwijk*

zal op Vrijdag den 6 Augustus 1847 des namiddags ten 5 ure, ten huize van de wed. WEISWEILER in het Scheepje aldaar in het openbaar **om gereed geld te verkoopen:**

Een Tjalkschip,

genaamd *de 2 Gebroeders*, zijnde lang 19 Ellen 8 Palmen 1 Duimen 3 Strepen, wijd 4 Ellen 5 Palmen, 2 Duimen, 8 Strepen, diep 1 El, 9 Palmen, 8 Duimen, 3 Strepen; — inhoudende 77 Tonnen, 7 met desselfs Inventaris en toebehoren,

ook een Boer-Boot

liggende [illegible] te *Waalwijk*.

Nadere informatien zijn op *franco* aanvragen te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

Openbare Verkooping

VAN

VIER KAPITALE BOUWHOEVEN.

Het Notaris JR. VAN BOGGOLT Agtershg te *Heusden* zal, ten verzoeke van de Weduwe [illegible] *ANNALIE VON HEIJSTOR*, Boerin te *Helmond*, in het Koffijhuis de Korenbeurs, des namiddags om *vijf* ure, op Woensdag den 18 Augustus provisioneel opveilen en op Donderdag den 31 Augustus 1847 definitief adjudiceeren:

Vier Kapitale

GENAAMD:

RUT en VORST,

alle aan een gelegen, onder de Gemeenten *Vlierden* en *Asten*, en op zeer korten afstand van den geprojecteerden Zeeuwsch-Limburgschen Spoorweg, met bijhoorende **Bouw-, Wei-, Hooilanden, Wesschen** [illegible] **Heide**, samen groot 153 Bunders 47 Roeden 47 Ellen.

Zijnde [illegible] Nadere informatien te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris, waar zich de plans en eene kaart dezer goederen bevinden.

NB. NB.

Wordt bekend gemaakt

Dat de finale slag of verkoop der

LANDERIJEN,

breeder omschreven in Nummer 81, d.d. 7 July 1847, van deze Courant, welke is aangenomen geweest te zullen geschieden den 28 July 1847, des voormiddags ten 10 uure, ten huize van WILLEM VAN BREESBEEN, te *Hedel*, ten overstaan van den Notaris HOFFMANN VAN DEN HOVE, te *Zaltbommel*, **worden uitgesteld**, en zullen alsdan plaats hebben op *Zaterdag den 31 July 1847*, terzelfder tijd en plaatse.

De gemelde Goederen zijn gezet op eene somma van . . . . . ƒ 21500.00.

De zuivere Revenuen belopen volgens eene tienjarige berekening ongeveer ƒ 1460.00 jaarlijks.

Informatien te bekomen ten kantore van den Notaris HOFFMANN VAN DEN HOVE, te *Zaltbommel*.

F. J. M. RITS,

Notaris, residerende te *'s Hertogenbosch*, zal, voor zijnen principaal, op *Woensdag den 28 July 1847*, des namiddags ten *tien uure*, in het Brabandsch Koffijhuis, bewoond door L. CORDENS te *'s Hertogenbosch*,

Finaal Verkoopen:

BINNEN DE STAD 'S HERTOGENBOSCH.

1o.) Een fraai, recht, sterk en goed doortimmerd HEERENHUIS, met ERF en TUIN, in de Kerkstraat, Sectie B, N°. 1069, groot 2 Roeden en 36 Ellen.

Dit HUIS bevat: eenen fraaijen GANG, zeven KAMERS, alle BEHANGEN en waarvan drie zijn GEPLAFONNEERD, twee groote ZOLDERS en eene VLIERING; voorts eenen goeden en gemakkelijken TRAP, ruime KEUKEN met POMP en ingemetselde KOOKKAGCHEL, groote luchtige KELDER, BINNEN- en PRIVAAT en verdere Gemakken.

Schier al de VERTREKKEN zijn van STOOKPLAATSEN en KASTEN voorzien.

Over den TUIN bevindt zich een WASCHHUIS met STOOKPLAATS en POMP en mede eenen BRANDZOLDER en eene VLIERING daarboven.

Het geheel is goed, ordelijk en doelmatig ingerigt.

Te aanvaarden bij de finale Verkooping.

Staande met de slagen op . . . . ƒ 3700.00.

2o.) Een fraai, recht, sterk en goed doortimmerd HEERENHUIS, in de Kerkstraat, met ERF, OPENPLAATS, TUIN en een GEBOUW over den Tuin, eenen uitgang hebbende in de Korte Putstraat, Sectie B, N°. 965, groot 3 Roeden en 3 Ellen.

Dit HUIS bevat: eenen fraaijen GANG, zes KAMERS, waarvan vier BEHANGEN zijn GEPLAFONNEERD en twee het ALKOVEN, en eenen grooten ZOLDER, voorts eene KEUKEN, met WEL en REGENPOMP, ingemetselde KOOKKAGCHEL en FOURNUIZEN, zeer goede KELDER, BINNEN- en BUITEN-PRIVATEN en verdere Gemakken.

Schier al de VERTREKKEN zijn van STOOKPLAATSEN en KASTEN voorzien en goed en doelmatig ingerigt.

Het GEBOUW over den Tuin bevat: een WASCHHUIS met FOURNUIS en eenen goed ingerigten PAARDENSTAL voor vier Paarden met HOOI- en HAVER-ZOLDERS daarboven.

Mondeling verhuurd aan den WelEdel Gestrengen Heer Majoor RUTTEN tot 1 November 1847, voor ƒ 320,00 jaarlijks.

Onder deze huur is de Paardenstal niet begrepen.

Staande met de slagen op . . . . ƒ 4,425.00.

3o.) Een der beste standen geplaatst en voor eenen handel geschikt KOOPMANSHUIS, met ERF en OPENPLAATS, in de Vughtstraat, Sectie G, N°. 1700, groot 2 Roeden en 13 Ellen, bevattende: een VOORHUIS, zes KAMERS, twee ZOLDERS en eene VLIERING, voorts KEUKEN met POMP, KELDER, PRIVAAT en verdere Gemakken, benevens eenen uitgang naar de Diele.

In huur bij den Heer J. Mey tot 1 November 1849, voor ƒ 280,00 jaarlijks.

Staande met de slagen op . . . . ƒ 2,100.00.

4o.) Een goed ingerigt WINKELHUIS met ERF, in de Vughtstraat op den hoek der Putstraat, Sectie H, N°. 912, groot 93 Ellen, bevattende een VOORHUIS, vier KAMERS, groote ZOLDERS en VLIERING, voorts ruime KEUKEN met POMP en FOURNUIZEN, groote KELDER met eenen ingang van de Straat, PRIVAAT en verdere Gemakken.

In huur bij J. H. POMPE tot 1 November 1849, voor ƒ 260,00 jaarlijks.

Staande met de slagen op . . . . ƒ 1,780.00.

5o.) Een bij uitstek goed ter nering staande KOOPMANSHUIS met ERF en OPENPLAATSJE, in de Hinthamerstraat op den hoek der eerste Nieuwstraat, Sectie H, N°. 1642, groot 1 Roede en 41 Ellen; bevattende een ruim VOORHUIS, zeven KAMERS, waarvan vijf behangen en twee gelafonneerd zijn, twee ZOLDERS en eene VLIERING, voorts KEUKEN met POMP en FOURNUIZEN, uitgang hebbende in de eerste Nieuwstraat, groote KELDER, BINNEN, PRIVAAT en verdere Gemakken.

Het OPENPLAATSJE heeft eenen uitgang naar de Diele.

Mondeling verhuurd aan den Heer A. M. VAN DER MEULEN, tot 1 Mei 1848, voor ƒ 320,00 jaarlijks.

Staande met de slagen op . . . . ƒ 2,900.00.

6o.) Twee naast elkander staande HUISJES met ERVEN, in de eerste Nieuwstraat, achter het laatstvoornoemde Huis, Sectie H, N°. 1643 en 1423, te zamen groot 38 Ellen.

Met de week verhuurd, te zamen voor ƒ 1,75 weekelijks.

Staande met de slagen op . . . . ƒ 760.00.

De laatstgemelde twee Koopen in Massa

Staande met de slagen op . . . . ƒ 3,650.00.

Het PAND sub N°. 2, is des Woensdags, en Zaterdags van half twaalf tot twee uure, het PAND sub N, 5, is des Dingsdags en Donderdags en de overige PANDEN zijn alle dagen te bezigtigen.

Nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van den Notaris RITS voornoemd.

Voor het Rijk.

DEPARTEMENT VAN FINANTIEN,

Administratie der Domeinen, enz.

VERPACHTING

VAN

TIENDEN.

DE ONTVANGER DER DOMEINEN

te 's Hertogenbosch,

zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, ten overstaan van de Heeren Notarissen, op de nader te melden Plaatsen, Dagen en Uren,

VERPACHTEN,

Alle de in deszelfs Ressort, ten behoeve des Domeins, geheven wordende TIENDEN van het Gewas van den jare 1847, als:

1. Op *Donderdag, den 22 July* 1847, des voormiddags, ten 10 ure, te *St. Oedenrode*, ten huize en herberge van de Wed. van Hoenbergh, alle TIENDEN van *St. Oedenrode*.

2. Op *Vrijdag, den 23 July* 1847, des voormiddags, ten 9 ure, te *Oirschot*, in het logement de Zwaan, bij de Wed. Somers, de TIENDEN van *Oirschot, Beek, Moergestel, Gestel, Stryp* en *Spaatum*.

3. Op *Zaterdag, den 24 July* 1847, des voormiddags, ten 10 ure te *Boxtel*, in het Logement van J. Otermans, de TIENDEN van *Liempde, Gemonde* en *Boxtel*.

4. *Den zelfden dage*, des namiddags, ten 3 uure te *Vught*, in huize en herberge van de Wed. van Vlijmen, in het Bultje, de TIENDEN van *den Dungen, St. Michiels Gestel, Esch, Vught, Cromvoirt* en *Deurete*.

5. Op *Maandag den 26 July* 1847, des voormiddags, ten 11 ure, te *Waalwijk*, in het Logement van de Wed. Dalen, de TIENDEN van *Aalburg, Babyloniënbroek, Drongelen, Esschen, Eethen, Genderen, Heesbeen, Herpen, Baar, Hedikhuizen, Uitwijk, Meeuwen, Giessen, Andel, Werkendam, Loon op Zand, Nieuwkuijk, Gansoijen, Drongelen, Waalwijk, Onzenoord* en *Besoijen*.

6. Op *Dingsdag, den 27 July* 1847, des voormiddags, ten 10 ure, te *Vlijmen*, in de Steenovenplaats bij J. Dames, de TIENDEN van *Oisterwijk, Haaren, Helvoirt* en *Udenhout*.

7. Op *Woensdag den 28 July* 1847, des voormiddags, ten 10 ure, te *Tilburg*, in het logement de Engel, de TIENDEN van *Berkel, Heukelom, Enschot*, en *Tilburg*.

Alle verlangd wordende Inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den ONTVANGER DER DOMEINEN voormeld, gevestigd in de Putstraat te 's Hertogenbosch.

NB. De zoogenaamde ONGELDEN, IJCENTS van den GULDEN, moeten dadelijk worden voldaan.

Op den dag der Verpachting zullen geene Pachtpenningen worden aangenomen.

DE ONTVANGER DER DOMEINEN,

H. W. VAN GRASVELD.

ZEGT HET VOORT.

Graanmarkt

van 'S HERTOGENBOSCH

Maandag en Dingsdag, 19 en 20 July.

ROGGE ƒ 09.50 a ƒ 10,35.
BOEKWEIT ƒ 10.00 a ƒ 10,65.
HAVER niet aan.
NIEUWE ROGGE ƒ 11.65 a ƒ 12.00.

EINDHOVEN den 20 July 1847.

De prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

Een Nederlandsch Mud Rogge . . . ƒ 00.00.
Boekweit . . . 10.50
Haver . . . 6.00
Pond Roggebrood . . . 0.11.
Boter . . . 0.00.

NB. Er waren 8 Karren Nieuwe Roggeter markt die van ƒ 8,40 tot ƒ 10 per Mud te verkoopen.

Nieuwe Aardappelen van ƒ 1,60 tot ƒ 2,00 per Mud.

AMSTERDAM, 19 Juny.

Tarwe tot goed vorige prijzen, met redelijken handel. In cons. 126 p. B. Pools f 470, 126 p. wits. idto f 490, 129 p. d. Lekker f 480, 128 p. b. Pools f 485.

Rogge iets vrees handel tot iets verlaagder prijzen. Ind cons. 116 p. Pools. f 220, 226, 118 p. idto f 223, 119 p. idem f 265, 122 p. Amerik. f 270.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren in Maas te Grave en Dieze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 uure.

	MAAS TE GRAVE			DIEZE TE 'S BOSCH		
	Boven AP	Minus	Gevallen	Boven 0	Onder 0	Gevallen
Julij	d.	d.	d.	d.	d.	d.
19	5	20	2			
20	5	19		38		
21				40		

De 0 op 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Tot Drukkerij van D. A. A. DE HOUX te 's Hertogenbosch.